

četrtek, 25. november 2020

P9_TA(2020)0319

Zagotavljanje varnosti proizvodov na enotnem trgu**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2020 o zagotavljanju varnosti proizvodov na enotnem trgu (2019/2190(INI))**

(2021/C 425/04)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju Sklepa št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa 93/465/EGS ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 ⁽³⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetško varnost (ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetške varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 (Akt o kibernetški varnosti) ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. februarja 2020 o avtomatiziranem sprejemanju odločitev: zagotavljanje varstva potrošnikov ter prostega pretoka blaga in storitev ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. februarja 2019 o celoviti evropski industrijski politiki na področju umetne inteligence in robotike ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ UL L 11, 15.1.2002, str. 4.

⁽²⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 82.

⁽³⁾ UL L 91, 29.3.2019, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 316, 14.11.2012, str. 12.

⁽⁵⁾ UL L 169, 25.6.2019, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 194, 19.7.2016, str. 1.

⁽⁷⁾ UL L 151, 7.6.2019, str. 15.

⁽⁸⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0032.

⁽⁹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0081.

četrtek, 25. november 2020

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2018 o blokovni verigi: v prihodnost usmerjena trgovinska politika ⁽¹⁰⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. decembra 2018 o svežnju za enotni trg ⁽¹¹⁾,
 - ob upoštevanju svojega vmesnega poročila z dne 14. novembra 2018 o večletnem finančnem okviru 2021–2027 – stališče Parlamenta v luči dogovora ⁽¹²⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. oktobra 2018 o tehnologijah distribuirane knjige transakcij in blokovne verige: vzpostavljanje zaupanja z opuščanjem posrednikov ⁽¹³⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o evropskih standardih za 21. stoletje ⁽¹⁴⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o daljši življenjski dobi za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja ⁽¹⁵⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2016 o strategiji za enotni trg ⁽¹⁶⁾,
 - ob upoštevanju svojega stališča, sprejetega v prvi obravnavi dne 15. aprila 2014, z namenom sprejetja Uredbe (EU) št. .../2014 Evropskega parlamenta in Sveta o varnosti potrošniških proizvodov ter razveljavitvi Direktive Sveta 87/357/EGS in Direktive 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁷⁾,
 - ob upoštevanju delovnega programa Komisije za leto 2020 z naslovom Bolj ambiciozna Unija (COM(2020)0037),
 - ob upoštevanju poročila z dne 19. februarja 2020 o vprašanjih varnosti in odgovornosti, ki jih sprožajo umetna inteligenca, internet stvari in robotika (COM(2020)0064),
 - ob upoštevanju bele knjige Komisije z dne 19. februarja 2020 o umetni inteligenci – evropski pristop k odličnosti in zaupanju (COM(2020)0065),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2020 o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020)0067),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 o dolgoročnem akcijskem načrtu za boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga (COM(2020)0094),
 - ob upoštevanju etičnih smernic strokovne skupine Komisije na visoki ravni za umetno inteligenco o zaupanju vredni umetni inteligenci, objavljenih 8. aprila 2019,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. aprila 2019 o krepitvi zaupanja v umetno inteligenco, osredotočeno na človeka (COM(2019)0168),
 - ob upoštevanju poročila strokovne skupine Komisije na visoki ravni za umetno inteligenco o politiki in naložbenih priporočilih za zaupanja vredno umetno inteligenco, objavljenega 26. junija 2019,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov (A9-0207/2020),
- A. ker je enotni trg za blago eden najpomembnejših gospodarskih temeljev EU, trgovina z blagom pa trenutno ustvarja približno četrtno BDP EU in tri četrtine trgovine znotraj EU;

⁽¹⁰⁾ UL C 388, 13.11.2020, str. 141.

⁽¹¹⁾ UL C 388, 13.11.2020, str. 39.

⁽¹²⁾ UL C 363, 28.10.2020, str. 179.

⁽¹³⁾ UL C 11, 13.1.2020, str. 7.

⁽¹⁴⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 2.

⁽¹⁵⁾ UL C 334, 19.9.2018, str. 60.

⁽¹⁶⁾ UL C 76, 28.2.2018, str. 112.

⁽¹⁷⁾ UL C 443, 22.12.2017, str. 722.

četrtek, 25. november 2020

- B. ker je bila direktiva o splošni varnosti proizvodov (Direktiva 2001/95/ES) sprejeta leta 2001 in ker so se nakupovalne navade potrošnikov spremenile zaradi vse večje prodaje v e-trgovanju; ker je bil prejšnji poskus reforme direktive, ki ga je Komisija predstavila leta 2013, neuspešen;
- C. ker je nesprejemljivo, da so potrošniki EU izpostavljeni proizvodom, ki ne ustrezajo varnostnim zahtevam EU ali so iz drugega razloga nezakoniti, pri čemer se pojavljajo vprašanja, ki segajo od uporabe nevarnih kemikalij v proizvodih, do nevarne programske opreme in drugih varnostnih tveganj; ker je potreben horizontalen zakonodajni okvir, ki bo deloval kot varovalo in bo okrepil varstvo potrošnikov, da bi dosegli visoko raven varovanja zdravja in varnosti potrošnikov;
- D. ker je trgovina z blagom na enotnem trgu povezana z dinamiko svetovne trgovine z blagom in z učinkovitostjo dobavnih verig; ker je zato bistveno zagotoviti, da bodo zunanje meje EU dodatno opremljene z učinkovitejšimi in usklajenimi orodji za odkrivanje nevarnih proizvodov, ki prihajajo iz tretjih držav, in preprečevanje njihovega kroženja na enotnem trgu v korist podjetjem, ki spoštujejo pravila, ter za ustrezno in učinkovito zaščito pravic potrošnikov;
- E. ker morajo pristojni organi pri sprejemanju ukrepov za zagotovitev varnosti potrošnikov ustrezno upoštevati previdnostno načelo, predvsem v zvezi s proizvodi, ki imajo vgrajene nove digitalne tehnologije in so lahko nevarni;
- F. ker nastajajoče tehnologije spreminjajo lastnosti proizvodov in jih je zato treba obravnavati, da bi zagotovili varstvo potrošnikov in pravno varnost, pri čemer pa ne bi ovirali inovacij; ker je podlaga za to poročilo Komisije o vprašanjih varnosti in odgovornosti, ki jih sprožajo umetna inteligenca, internet stvari in robotika;
- G. ker je število nevarnih proizvodov, priglasih prek evropskega sistema Safety Gate (Rapex), še vedno zelo visoko, kar velja tudi za prodajo nevarnih in neskladnih proizvodov, in ker skladnost z regulativnim okvirom EU, tudi med proizvodnim postopkom, prispeva k varnosti proizvodov;
- H. ker je vgrajena in privzeta varnost proizvodov temeljnega pomena, saj lahko varnost v fazi načrtovanja izboljša varnost proizvodov na trgu;
- I. ker se sistem EU za nadzor trga osredotoča predvsem na gospodarske subjekte, prisotne na enotnem trgu, in ker je zaradi razvoja e-trgovine veliko število proizvodov iz tretjih držav neposredno danih na trg; ker pa mnogi od teh proizvodov ne spoštujejo varnostnih zahtev Evropske unije in zato lahko škodujejo potrošnikom, ki se pogosto ne zavedajo takih nevarnosti;
- J. ker raven varstva potrošnikov ne bi smela biti odvisna od tega, ali potrošnik kupuje prek spleta ali v fizični trgovini, in ker bi bilo treba še naprej spodbujati prostovoljne pobude nekaterih digitalnih platform in spletnih tržnic; ker so potrebni še drugi ukrepi za zadostno varstvo potrošnikov, saj številni proizvodi, ki so v prodaji na spletnih tržnicah, ne ustrezajo varnostnim pravilom EU, in ker je zato potreben obsežnejši regulativni okvir, s katerim bi zagotovili odgovornost platform;
- K. ker je sledljivost proizvodov vzdolž dobavne verige bistvena za izboljšanje varnosti in varstvo potrošnikov;
- L. ker se v EU za veliko ponarejenih proizvodov poroča, da so nevarni ter da pomenijo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov;
1. poudarja, da je kriza zaradi COVID-19 pokazala, da je za zaščito državljanov EU izjemno pomembna kar najvišja varnost vseh proizvodov, potrebnih za boj proti tej krizi in vsem morebitnim prihodnjim krizam v EU, predvsem zdravstvene in zaščitne opreme, proizvodov, ki se prodajajo na spletu in v fizičnih trgovinah ter zlasti proizvodov iz držav zunaj EU; zato poudarja, da morajo spletne platforme in spletne tržnice sprejeti proaktivne ukrepe za odpravo zavajajočih praks in dezinformacij v zvezi s proizvodi, ki se prodajajo na spletu; poziva Komisijo, naj pri nabavi zalog opreme med krizo posebno pozornost nameni varnosti medicinskih pripomočkov; ugotavlja, da proizvodi, ki temeljijo na umetni

četrtek, 25. november 2020

inteligenci, internetu stvari ali robotiki, ponujajo rešitve, ki lahko pomagajo v boju proti sedanji in prihodnjim krizam, ki slabijo strateški položaj EU; zato poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo svoje usklajene ukrepe v okviru za varnost proizvodov in s tem povezanih omrežjih;

Varnost vseh proizvodov

2. pozdravlja Uredbo (EU) 2019/1020 o nadzoru trga, vendar poudarja, da z izjemo pregledov proizvodov, ki vstopajo na trg Unije, uredba velja le za proizvode, za katere se uporablja harmonizacijska zakonodaja Unije, medtem ko je približno tretjina vseh proizvodov, ki krožijo v EU, neharmoniziranih; poziva Komisijo, naj posodobi in določi usklajena pravila za nadzor trga za harmonizirane in neharmonizirane proizvode, ki so na voljo v spletnih in fizičnih trgovinah, ter naj jih prilagodi digitalni dobi za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev in izboljšanje varnosti proizvodov;

3. poudarja, da je treba pravila o varnosti proizvodov prilagoditi novim razmeram na trgu in digitalnemu prehodu, in sicer z obravnavo nastajajočih tveganj in groženj varnosti potrošnikov in s tem povezanih pomislekov potrošnikov ter z varovanjem njihovih pravic; poziva Komisijo, naj pri reviziji direktive o splošni varnosti proizvodov obravnava izzive, povezane z novimi tehnologijami, kot so umetna inteligenca, internet stvari, robotika, 3D-tiskanje in druge, ter naj ugotovi in odpravi vrzeli v obstoječi zakonodaji, kot sta direktiva o strojih in direktiva o radijski opremi, ter hkrati prepreči podvajanje zakonodaje in zagotovi dosleden pristop k varnosti proizvodov v vsej sektorski zakonodaji, kot je direktiva o igračah in druga zakonodaja za posamezne proizvode, da bi dosegli najvišjo raven varnosti potrošnikov in odstranili morebitne ovire za razvoj prelomnih tehnologij;

4. poziva Komisijo, naj v okviru revizije direktive o splošni varnosti proizvodov ponovno opredeli izraza „proizvod“ in „varen proizvod“, ob usklajevanju z morebitno revizijo drugih zakonodajnih aktov, kot je direktiva o odgovornosti za proizvode, tako da bosta odražala kompleksnost nastajajočih tehnologij, vključno z vgrajeno umetno inteligenco, internetom stvari in robotiko, samostojno programsko opremo in programsko opremo ali posodobitvami, ki pomenijo bistveno spremembo proizvoda in v resnici nov proizvod; poziva Komisijo, naj pri revidiranju direktive o splošni varnosti proizvodov prednostno obravnava pravice potrošnikov in njihovo pravno varnost;

5. je prepričan, da lahko umetna inteligenca in druge nastajajoče tehnologije, vgrajene v proizvode, spremenijo namen proizvodov in vplivajo na njihovo varnost, potem ko je bil proizvod že dan na trg, predvsem zaradi posodobitev v primeru samoučeče tehnologije; poziva Komisijo, naj razmisli, ali je kot odločilni trenutek, v katerem naj gospodarski subjekt zagotovi varnost proizvoda, še ustrezno „dajanje na trg“, ter poudarja, da bi lahko bila za ta namen v digitalni dobi primernejša stalna skladnost proizvoda z ustrezno zakonodajo o varnosti proizvodov, tudi po namestitvi programske opreme;

6. se strinja, da bi morali biti sistemi umetne inteligence varni, da bi bili zanesljivi, kot je v svojih etičnih smernicah za zaupanja vredno umetno inteligenco poudarila strokovna skupina na visoki ravni, poziva Komisijo, naj v celoti upošteva priporočila strokovne skupine, in se strinja, da morajo biti potrošniki obveščeni o varnosti umetne inteligence in proizvodov, v katere je vgrajena; je prepričan, da je skupni pristop k umetni inteligenci na ravni EU ključen za razvoj te tehnologije v EU; poudarja, da potrebujemo skupno opredelitev, ki bi jo bilo treba redno pregledovati, da bi bila prilagojena novemu tehnološkemu razvoju, in zahteve glede varnosti umetne inteligence, da bi preprečili nadaljnjo razdrobljenost enotnega trga, do katere prihaja zaradi različnih nacionalnih zakonodaj; poudarja, da mora EU sprejeti ukrepe za vzpostavitev okvira za naložbe, podatkovno infrastrukturo, raziskave in skupne etične norme, da bi okrepili zaupanje potrošnikov in podjetij, zagotovili učinkovitejšo in pravičnejšo obliko varstva potrošnikov ter pravno varnost, izboljšali gospodarsko konkurenčnost EU ter spodbudili financiranje in razvoj zagonskih podjetij, ki izvajajo in uporabljajo raziskave na področju umetne inteligence; poudarja, da bi morala Komisija oceniti, kako bi lahko tehnologijo umetne inteligence in blokovno verigo uporabili za povečanje varnosti, na primer z razvojem interoperabilnih podatkovnih zbirk o poškodbah zaradi nevarnih proizvodov, ki krožijo na enotnem trgu;

7. meni, da sistemi umetne inteligence, bodisi samostojni bodisi vgrajeni v proizvod, ponujajo številne priložnosti in da bi morali uporabljati visokokakovostne in nepristranske naborne podatkov, da bi bili vredni zaupanja in spodbujali varstvo potrošnikov; zato pozdravlja sporočilo Komisije o krepitvi zaupanja v umetno inteligenco, usmerjeno v človeka, ki upošteva sedem ključnih zahtev iz smernic strokovne skupine na visoki ravni; poudarja, da bilo treba te smernice obravnavati tudi na mednarodni ravni; poudarja, da bi morala Komisija pregledati obstoječe standarde za umetno inteligenco in se posvetovati z ustreznimi deležniki, da bi ocenila, kateri novi standardi so potrebni, redno ocenjevati regulativni okvir EU v zvezi z umetno inteligenco, da bi zagotovila varnost proizvodov ter varstvo potrošnikov in podatkov, ter posredovati na področjih, kjer je to potrebno, da bi spodbujala pravno varnost in zagotovila harmonizacijo pravil v EU;

četrtek, 25. november 2020

Skladnost s pravili o varnosti proizvodov

8. poudarja, da bo usklajen okvir za ocenjevanje na podlagi tveganja, oblikovan v skladu z jasnimi in preglednimi merili, učinkovit z upravnega vidika, predvsem za mikro, mala in srednja podjetja, ker bo preprečeval prekomerno breme, hkrati pa bo učinkovit v smislu večje varnosti potrošnikov; zato poziva Komisijo, naj dodatno uskladi metodologijo in skupaj z ustreznimi deležniki temeljito oceni izvedljivost shem ocenjevanja na podlagi tveganja, pri čemer naj njihovo uporabo prilagodi za proizvode z visoko stopnjo tveganja, in mehanizmov za oceno skladnosti, kjer ti še ne obstajajo, da bi zagotovili privzeto ali vgrajeno varnost in zaščito proizvodov z vgrajenimi nastajajočimi tehnologijami; poudarja, da je treba zagotoviti dosleden pristop k izvrševanju zakonodaje o varnosti proizvodov in ugotavlja, da lahko pride do velike asimetrije med razvojem proizvodov z vgrajenimi nastajajočimi tehnologijami in zmožnostjo javnih organov, da jih ocenijo; zato poudarja, da bi morale države članice s podporo Komisije usklajevati svoje strategije obvladovanja tveganja na področju umetne inteligence v okviru svojih nacionalnih strategij za nadzor trga, da bi zagotovile enake konkurenčne pogoje za vse gospodarske operaterje;

9. meni, da trenutne vrzeli v obstoječem pravnem okviru negativno vplivajo na pravice potrošnikov v EU in na konkurenčnost podjetij EU, predvsem mikro, malih in srednjih podjetij; poziva Komisijo, naj pri oceni učinka prihodnje zakonodaje upošteva načelo „najprej pomisli na male“, v skladu s katerim bi morala ustrezno upoštevati potrebo po zagotavljanju podpore malim in srednjim podjetjem pri zmanjševanju bremena, ki ga lahko ustvarijo ukrepi, in po zagotavljanju stabilnega, predvidljivega in ustrezno urejenega okolja, v katerem lahko mala in srednja podjetja opravljajo svojo dejavnost;

10. poziva Komisijo, naj razmisli o merilih EU za „regulativne peskovnike“, pri čemer naj ne opusti previdnostnega načela, saj bi tako lahko povečali varnost proizvodov z zagotavljanjem strokovnega mnenja o tem, kako na sodoben način oceniti skladnost proizvoda z veljavno zakonodajo; poudarja, da bo oblikovanje enotnega okolja za preizkušanje in izboljševanje tehnologij, kot je umetna inteligenca, podjetjem EU omogočilo lažje premagati razdrobljenost enotnega trga in učinkovito izkoristiti potencial rasti v celotni EU; priznava, da imajo lahko vozlišča za digitalne inovacije pomembno vlogo kot posredniki med regulatorji in podjetji ter pri zagotavljanju podpore zagonskim ter malim in srednjim podjetjem pri prilagajanju na novo zakonodajo, hkrati pa omogočajo lažji vstop na trg;

11. poziva Komisijo in države članice, naj upoštevajo avtonomno samoučenje umetne inteligence v celotnem življenjskem ciklu in naj ocenijo izvedljivost uvedbe mehanizma za preprečevanje nastajajočih tveganj; poziva k obveznemu človeškemu nadzoru kot privzeti možnosti za proizvode umetne inteligence z visokim tveganjem in k vzpostavitvi učinkovitega preverjanja teh proizvodov v celotni dobavni verigi z zanesljivimi in nepristranskimi postopki, da bi zagotovili varnost proizvodov in pravico potrošnikov, da namesto komunikacije z avtomatiziranimi sistemi zahtevajo osebno komunikacijo; poudarja, da močne pravice potrošnikov podpirajo razvoj varnih in inovativnih proizvodov umetne inteligence;

12. spodbuja ponudnike nastajajoče tehnologije, naj vanjo vgradijo varnostne mehanizme, vključno z mehanizmi za samopopravilo, da bi preprečili nalaganje programske opreme, ki bi lahko ogrozila varnost potrošnikov, ozaveščajo o varnostnih težavah svojega proizvoda ter zagotavljajo in izboljšajo varnost v celotnem življenjskem ciklu proizvoda; poziva Komisijo, naj preuči, ali lahko trajnost, ponovna uporaba, nadgradljivost in popravljivost proizvodov vplivajo na njihovo varnost; vseeno ugotavlja, da mnogi gospodarski subjekti ne izvajajo vedno učinkovitega nadzora nad svojimi proizvodi v celotnem življenjskem ciklu in da so lahko za različne komponente proizvoda odgovorne številne druge strani;

13. poziva Komisijo in države članice, naj v infrastrukturi za povezljivost, vključno z novimi komunikacijskimi tehnologijami, kot je 5G, zagotovijo vgrajeno in privzeto varnost in zasebnost, da bi izboljšali varnost povezanih proizvodov; poudarja, da lahko tveganja, ki izhajajo iz posodobitev programske opreme, napačnih podatkov in izgube povezljivosti, ogrožajo varnost in zdravje, ter poziva Komisijo, naj za obravnavanje teh tveganj posodobi sedanjo zakonodajo o varnosti proizvodov;

14. je prepričan, da lahko pomanjkljiva ali šibka kibernetska varnost povezanih naprav in storitev ogrozi varnost proizvodov in da je to treba obravnavati pri horizontalni reviziji ustreznih pravil in priporočil; zato poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo področje revizije direktive o splošni varnosti proizvodov zajemalo tudi izzive, povezane s kibernetsko varnostjo, in nove trende z zagotavljanjem, da so vse naprave posodobljene glede na stalno spreminjajoče se spletne standarde za industrijo;

četrtek, 25. november 2020

15. poudarja, da je uredba EU o kibernetiki varnosti eno od glavnih orodij za okrepitev kibernetike varnosti na ravni EU, vendar temelji le na prostovoljni shemi certificiranja; poziva Komisijo, naj oceni potrebo po shemi EU za certificiranje kibernetike varnosti za proizvode z vgrajenimi nastajajočimi tehnologijami, kot so umetna inteligenca, internet stvari in robotika, v skladu z okvirom EU za kibernetiko varnost ob stalnem upoštevanju specifičnih vidikov posameznega sektorja in potrebo po vzpostavitvi ustreznih obveznih shem za certificiranje potrošniških proizvodov, ki jih je mogoče hitro posodobiti, da bodo prilagojene trenutnim tveganjem, ne da bi onemogočali inovacije; v skladu s tem poziva Komisijo, naj oceni potrebo po zakonodaji o obveznih zahtevah glede kibernetike varnosti in ustreznih mehanizmih za nadzor trga;

Učinkovit nadzor trga

16. poudarja pomanjkanje finančnih in človeških virov, s katerim se v zadnjih letih soočajo številni organi za nadzor trga v EU, ter spodbuja Komisijo in države članice, naj v skladu s svojimi ustreznimi kompetencami omogočijo povečanje virov in strokovnega znanja organov za nadzor trga, okrepijo sodelovanje med njimi in razvijejo skupne ukrepe, tudi na čezmejni ravni in za spletne trge, izboljšajo uspešnost in učinkovitost pregledov ter zagotovijo ustrezno osebje za organe za nadzor trga, tudi za carinske organe, da bi ti lahko odkrili nevarne proizvode, predvsem iz tretjih držav, in preprečili njihovo kroženje na notranjem trgu; v zvezi s tem poudarja, da je ustreznim organom treba zagotoviti sodobno opremo in poskrbeti, da uporabljajo inovativno tehnologijo, ter da je dostop do ustrezne dokumentacije, kot so dokumentacija o programski opremi za varnost proizvodov in nabori podatkov, ključnega pomena, če želimo organom za nadzor trga omogočiti opravljanje njihovih dejavnosti in ocenjevanje skladnosti proizvodov z ustreznimi varnostnimi predpisi;

17. poudarja pomen programa za enotni trg v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 pri zagotavljanju podpore in krepitvi učinkovitih organov za nadzor trga pri njihovih nalogah na celotnem notranjem trgu ter pri zagotavljanju enotnega izvrševanja pravil o varnosti proizvodov po vsej EU, z namenom, da bi bili na notranjem trgu na voljo le varni in skladni proizvodi, ki ponujajo visoko raven varstva potrošnikov; v zvezi s tem ponovno poziva Komisijo in Svet, naj povečata in zagotovita ustrezna sredstva in namensko proračunsko vrstico, države članice pa poziva, naj prav tako svojim carinskim službam namenijo zadostna sredstva; poziva medinstitucionalne pogajalske strani, naj preprečijo zmanjšanje proračunov za program večletnega finančnega okvira za enotni trg in carinskih programov;

18. poudarja, da so sicer dejavnosti za nadzor trga namenjene zaščiti splošnih javnih interesov, ponarejeni proizvodi pa so povezani z varstvom pravic zasebne intelektualne lastnine, vendar obstaja povezava med ponarejenimi proizvodi in tveganjem za zdravje in varnost potrošnikov; zato poziva Komisijo, naj pridobi boljše in jasnejšo predstavo o pojavu ponarejanja ter o morebitni vlogi organov za nadzor trga in spletnih tržnic pri boljši zaščiti zdravja in varnosti potrošnikov EU, tudi z učinkovitim izvrševanjem carinske zakonodaje in z uskladitvijo carinskih kontrol po vsej EU; spodbuja, naj organi za nadzor trga uporabljajo nove tehnologije, kot sta umetna inteligenca in blokovna veriga, da bi zagotovili, da se lahko analitika podatkov uporabi za zmanjšanje tveganja, izboljšanje skladnosti z zakonodajo o varnosti proizvodov in zaščito potrošnikov pred ponarejenimi proizvodi;

19. poziva Komisijo in države članice, naj določijo najnižje stopnje vzorčenja; poziva organe za nadzor trga, naj redno ali v dnevih preiskave, kot jih izvaja na primer mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, izvajajo sektorsko prikrito nakupovanje, tudi na spletnih tržnicah; dodaja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti kategorijam proizvodov, ki so največkrat priglašene v Rapex, in v primeru ugotovljenega tveganja sprejeti ustrezne omejevalne ukrepe; priporoča, naj bodo ti ukrepi dobro podprti z orodji za analizo podatkov; poudarja, da morajo države članice kršiteljem naložiti učinkovite kazni;

20. poziva Komisijo, naj hitro sprejme izvedbene akte v skladu z Uredbo (EU) 2019/1020, predvsem z njenim členom 25, za določitev meril in tehnik za preglede harmoniziranih in neharmoniziranih proizvodov ter naj vključi minimalne zahteve za preglede proizvodov, ki vstopajo na trg Unije, da bi zagotovili dosledno, učinkovito in enotno izvrševanje prava Unije;

21. poudarja, da je treba za proizvode, ki jih potrošniki kupijo neposredno od gospodarskih subjektov iz tretjih držav, opraviti učinkovite preglede za zagotovitev skladnosti z regulativnim okvirom EU; poziva organe za nadzor trga, tudi carinske organe, naj te proizvode ustrezno preverijo; poziva Komisijo, naj preuči možnost, da bi od gospodarskih subjektov, ki niso iz EU, zahtevali, da za neharmonizirane proizvode imenujejo gospodarski subjekt v EU, ki bi organom za nadzor trga ponujal informacije ali dokumente v zvezi z varnostjo proizvoda in z njimi sodeloval, da bi zagotovili sprejetje korektivnih ukrepov za odpravo primerov neskladnosti;

četrtek, 25. november 2020

22. poziva Komisijo, naj sodeluje z regulativnimi organi tretjih državah, naj si z njimi izmenjuje informacije v zvezi z nadzorom nevarnih proizvodov ter naj v vse prostotrgovinske sporazume EU vključi določbe o nadzoru trga, da bi se za podjetja zunaj EU, ki proizvode prodajajo na notranjem trgu, uporabljale enake zahteve glede varnosti proizvodov kot za podjetja iz EU;

23. poziva Komisijo, naj na ravni EU in na mednarodni ravni izboljša sodelovanje med organi za varstvo potrošnikov in nadzor trga ter carinskimi in drugimi ustreznimi organi, da bi lahko zagotovili skladne in enotne preglede na vseh vstopnih točkah Unije ter omogočili hiter prenos informacij o nevarnih proizvodih, ter naj okrepi usklajevanje izvršilnih ukrepov, kot so preverjanje skladnosti z regulativnim okvirom EU in kazni; v zvezi s tem poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo sodelovanje med evropskimi in nacionalnimi javnimi podatkovnimi zbirkami o nevarnih proizvodih; poziva Komisijo, naj v okviru, predvidenem z Uredbo (EU) 2019/1020, omogoči uporabo informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga, ki bi se moral uporabljati vzporedno s skupnim sistemom za obvladovanje tveganj, da bi se zvišala raven sodelovanja in izmenjave informacij med državami članicami in Komisijo;

24. poziva Komisijo, naj v akcijskem načrtu za carino varnost proizvodov obravnava kot prednostno nalogo;

Varni proizvodi na spletnih tržnicah

25. poudarja, da bi bilo treba potrošnikom ponujati enako varne proizvode, ne glede na to, ali kupujejo na spletu ali v fizičnih trgovinah, in pozdravlja izjavo o varnosti proizvodov ⁽¹⁸⁾ za spletne tržnice, a hkrati poudarja njeno prostovoljno naravo, omejeno udeležbo tržnih subjektov in pomanjkanje natančnih ključnih kazalnikov uspešnosti za zagotovitev ustrezne ocene prizadevanj podpisnikov; poziva Komisijo, naj spodbuja druge spletne tržnice, da se pridružijo pobudi in potrošnikom prikažejo jasne informacije o njihovih pravicah in o trgovcu na drobno, ter naj oceni vlogo spletnih tržnic pri omejevanju kroženja nevarnih proizvodov in naj predlaga obvezna pravila o obveznostih in odgovornostih tržnic, ustanovljenih v EU ali zunaj nje, kot del akta o digitalnih storitvah, revizije direktive o splošni varnosti proizvodov in druge ustrezne zakonodaje;

26. poudarja, da so potrebni enaki konkurenčni pogoji za platforme EU in platforme tretjih držav, kar zadeva skladnost s pravili EU o varnosti proizvodov; poziva Komisijo, naj skupaj z organi za nadzor trga izvede raziskave o varnosti proizvodov iz tretjih držav ter naj bolj dejavno nadzoruje spletne tržnice in poveča njihovo odgovornost; poziva Komisijo, naj v sodelovanju s potrošniškimi organizacijami in državami članicami bolje obvešča potrošnike o morebitnih nevarnostih neskladnih proizvodov iz tretjih držav, kupljenih na spletnih tržnicah; poziva Komisijo, naj od spletnih tržnic zahteva, da za vse subjekte, ki ponujajo proizvode potrošnikom v EU, tudi tiste s sedežem v tretjih državah, uporabljajo enaka pravila;

27. ugotavlja, da so spletne platforme, kot so spletne tržnice, prinesle koristi trgovcem na drobno in potrošnikom, saj izboljšujejo izbiro in znižujejo cene, vendar pa obenem vedno več prodajalcev, predvsem iz tretjih držav, na enotnem trgu ponujajo nevarne ali nezakonite proizvode; zato poziva spletne tržnice, naj se kar najhitreje odzovejo na morebitna obvestila Rapexa in naj učinkovito in dejavno sodelujejo s pristojnimi organi držav članic, nemudoma umaknejo nevarne proizvode in sprejmejo ukrepe za preprečitev njihovega ponovnega pojavljanja; poziva Komisijo, naj uvede obveznosti, v skladu s katerimi se morajo spletne tržnice učinkovito odzvati na nevarne proizvode, tudi z obveščanjem potrošnikov, če so kupili nevaren ali kako drugače neskladen proizvod; spodbuja spletne tržnice, na katere se obrnejo potrošniške organizacije, naj izdajo opozorilo o nevarnem proizvodu in sodelujejo z njimi, da bi ocenili morebitno tveganje;

28. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo spletne tržnice okrepile svoje sodelovanje prek skupnih dejavnosti s pristojnimi organi, se posvetovale s sistemom Rapex, preden bodo proizvod dale na svoja spletna mesta, nemudoma odstranile proizvode, ki so v sistemu Rapex opredeljeni kot nevarni, izmenjevale informacije s prodajalci, ki kršijo pravila, sprejele učinkovite in odvračilne ukrepe proti njim in njihovi dobavni verigi, vzpostavile zanesljiv sistem za avtentikacijo poslovnih uporabnikov ter oblikovale enostavno dostopno orodje za vso EU, prek katerega bodo potrošniki lahko priglasili nevarne proizvode;

⁽¹⁸⁾ Izjava o varnosti proizvodov je prostovoljna zaveza spletnih tržnic v zvezi z varnostjo neživilskih potrošniških proizvodov, ki jih na spletu prodajajo tretje osebe, ki se uporablja od junija 2018.

četrtek, 25. november 2020

29. poziva Komisijo, naj oceni, kako bi spletne tržnice lahko izboljšale svojo povezanost s sistemom Rapex, pod pogojem, da je ta posodobljen in združljiv, na primer z uporabo vmesnika aplikacijskih programov, da bi prejemale opozorila, da je bil proizvod v sistemu opredeljen kot nevaren, in da bi zagotovile, da so proizvodi, ki so naprodaj, varni, ter zahteva, da morajo spletne tržnice na svojih spletnih mestih objaviti povezavo do Rapexa, s čimer bodo povečale ozaveščenost o tej platformi;

30. poziva Komisijo, naj oceni zahtevo, da morajo spletne platforme vzpostaviti učinkovita in ustrezna varovala za boj proti pojavljanju oglasov o nevarnih proizvodih, ki niso skladni z zakonodajnim okvirom EU, vključno z oglaševanjem ali zavajajočimi jamstvi in izjavami dobaviteljev ali strank, ter naj tej oceni priloži temeljito oceno učinka takšnih določb, vključno z analizo stroškovne učinkovitosti na podlagi sorazmernosti za spletne platforme;

31. poziva Komisijo, naj se s Svetovno trgovinsko organizacijo pogaja o ambicioznem sporazumu o e-trgovanju, da bi se izboljšalo spoštovanje pravil o varnosti proizvodov na spletu na ravni EU in mednarodni ravni;

Program Komisije za standardizacijo 2020 in sledljivost

32. pozdravlja dejstvo, da program EU za standardizacijo za leto 2020 obravnava izzive, ki izhajajo iz enotnega digitalnega trga, kot so umetna inteligenca, internet stvari, varstvo podatkov, vključno z zdravstvenimi podatki, kibernetska varnost in avtomatizirana mobilnost; poziva Komisijo, naj pooblasti Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo (Cenelec) in Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI), da podprejo proces oblikovanja harmoniziranih standardov, tudi za tradicionalne sektorje, v katerih se prej ni uporabljala informacijska tehnologija, da bi zagotovili varno rabo novih in interoperabilnih digitalnih tehnologij na enotni osnovi v vsej EU; poudarja, da bi morali razviti standarde, predvsem za nekatere kategorije proizvodov, kot je osebna zaščitna oprema, da bi zagotovili kar najvišjo raven varnosti za moške in ženske; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo udeležbo vseh ustreznih deležnikov, vključno s potrošniškimi in poslovnimi združenji, v dejavnostih standardizacije;

33. poudarja, da je učinkovita in uspešna sledljivost v celotni dobavni verigi ključna za izboljšanje varnosti in kakovosti proizvodov v skladu z regulativnim okvirom EU in za varovanje potrošnikov EU, saj jasne in zanesljive informacije o proizvodih preprečujejo negotovost potrošnikov, tudi invalidov, jim omogočajo, da se ozaveščeno odločajo na podlagi ustreznih informacij, organom za nadzor trga pa omogočajo opravljanje njihovih dejavnosti; poziva Komisijo, naj ustrezno posodobi pravila o zahtevah za sledljivost neharmoniziranih proizvodov;

34. poziva Komisijo, naj oceni, kako bi lahko tehnologija razpršene evidence, kot je blokovna veriga, povečala varnost proizvodov s povečanjem sledljivosti v dobavni verigi, tudi s pomočjo standardizacije; poudarja, da bi razvoj zanesljivih in preverljivih elektronskih informacij organom za nadzor trga omogočil izvajanje enostavnejših in učinkovitejših pregledov;

Odpoklici

35. ugotavlja, da se potrošniki slabo odzivajo na odpoklice in da še naprej uporabljajo nevarne proizvode, čeprav so bili odpoklicani; poziva Komisijo, naj objavi smernice v jasnem jeziku za postopke odpoklica, vključno s kontrolnim seznamom s konkretnimi zahtevami, ter naj zagotovi jasne informacije o referenčnih merilih, ki jih uporabljajo organi za nadzor trga, da bi povečali število potrošnikov, ki jih odpoklic doseže, pri čemer naj upošteva, da bodo mala in srednja podjetja, predvsem pa mikropodjetja, morda potrebovala dodatno pomoč pri upoštevanju smernic;

36. poziva trgovce na drobno, spletne tržnice in združenja potrošnikov, naj prevzamejo večjo vlogo pri odpoklicu nevarnih proizvodov, ki so bili kupljeni na spletu ali v fizični trgovini, in sicer tako, da potrošnikom zagotovijo ustrezne in zanesljive informacije, trgovce na drobno in spletne tržnice pa poziva, naj zagotovijo, da bodo proizvodi hitro umaknjeni iz spletnih tržnic in s polic ter odpoklicani od potrošnikov; poziva Komisijo in države članice, naj od spletnih tržnic zahtevajo, da vzpostavijo učinkovite mehanizme, s katerimi bodo lahko dosegle svoje uporabnike, kupce in prodajalce, in sicer posameznike ali podjetja, in jih kar najhitreje obvestile, kadar je potreben odpoklic; poziva Komisijo, naj oceni, kako lahko nova tehnologija in algoritmi izboljšajo učinkovitost tega procesa, in naj zagotovi, da bo doseženo večje število prizadetih potrošnikov;

četrtek, 25. november 2020

37. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo čezmejno izmenjavo dobre prakse v zvezi z odpoklici, in naj razmislijo o povečanju obsega registracije proizvodov, da bi lažje identificirali in dejavno obveščali prizadete potrošnike, tudi pri čezmejnih nakupih, ter naj gospodarskim subjektom omogočijo uporabo podatkov, na primer iz programov zvestobe, da bi dosegli potrošnike, ne da bi kršili pravila iz splošne uredbe o varstvu podatkov; poziva združenja potrošnikov, naj okrepijo sodelovanje z organi za nadzor trga na področju postopkov odpoklica, tako da na svojih spletiščih objavijo proizvode, ki so v Rapexu opredeljeni kot nevarni;

38. poziva Komisijo in države članice, naj oblikuje enostavno in usklajeno poročilo, prek katerega bi gospodarski subjekti lahko organom za nadzor trga poročali o odpoklicih, da bi lahko ocenili učinkovitost odpoklica;

o

o o

39. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
